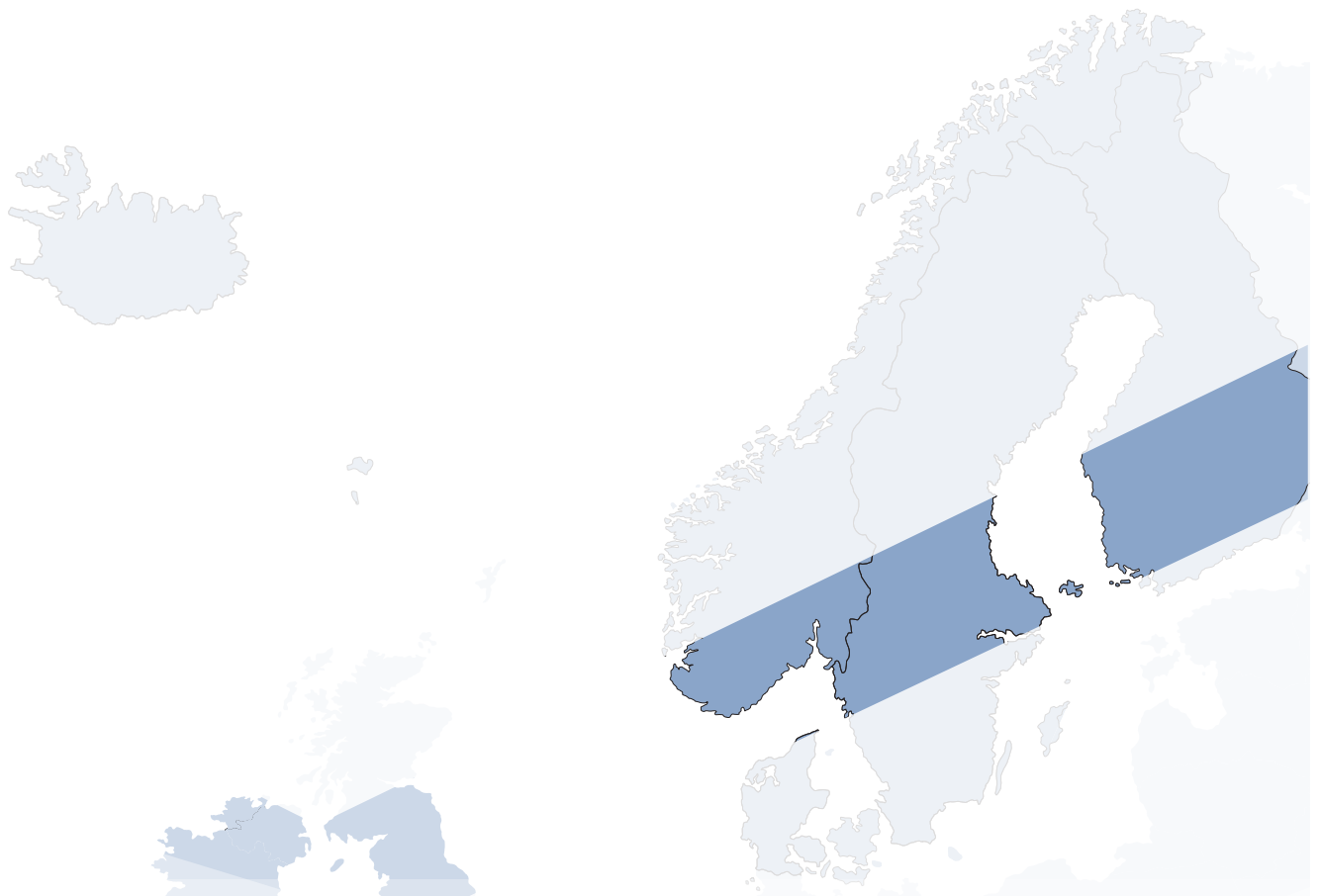
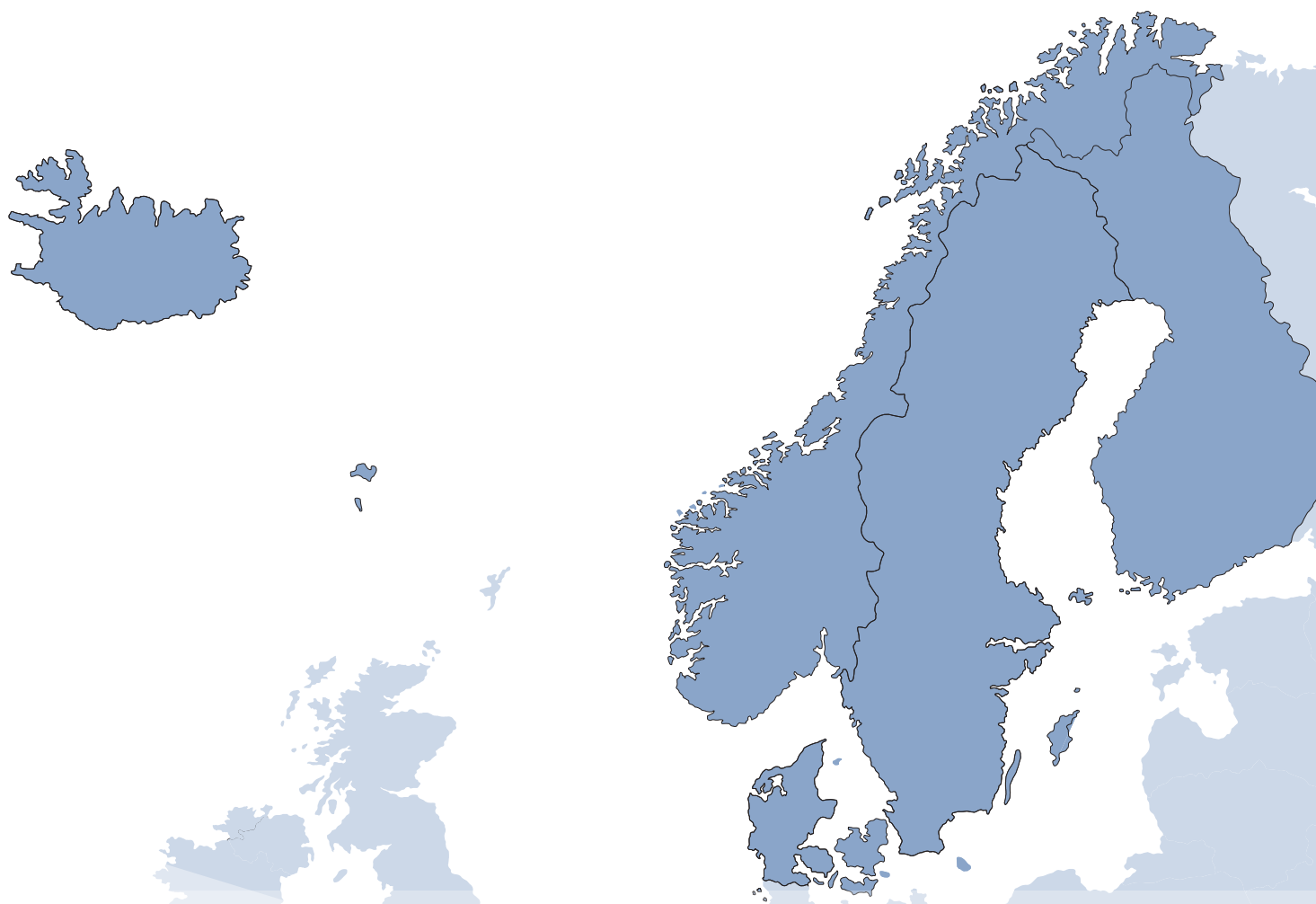

FORSVARSMINISTERIET

Nordisk forsvarssamarbejde

- en status på det danske formandskab 2008

Nordisk forsvarssamarbejde

- en status på det danske formandskab 2008

Forord

De nordiske lande har haft et godt og frugtbart samarbejde på det militære område gennem mange år.

I 2008 har Danmark haft formandskabet for det nordiske forsvarssamarbejde. Det har været til stor glæde og inspiration for mig at lede dette arbejde i en periode, hvor det nordiske samarbejde er under forandring og udvikles med henblik på at tilpasse sig en dynamisk omverden. Det ses blandt andet i kraft af samarbejdets introduktion på nye samarbejdsområder - som det f. eks. sker i Afrika.

Vi har sat særligt fokus på vores samarbejde vedrørende støtte til kapacitetsopbygning i Østafrika. Det drejer sig kort sagt om at støtte de igangsatte afrikanske aktiviteter med henblik på at etablere en multinational regional kapacitet til at deltage i fredsstøttende aktiviteter. Det er naturligvis positivt, at fx østafrikanerne selv ønsker i højere grad at tage ansvar for at forebygge og tackle de sikkerhedspolitiske udfordringer, som er i deres eget område. Det har vi i de 5 nordiske lande sagt, at vi vil bistå dem i. Det er derfor et område, som jeg venter mig meget af, og hvor vi i 2009 vil indlede implementeringen af vores samarbejdsprojekter.

Det nordisk-baltiske samarbejde med at videreføre støtten til forsvarsreformer på Vestbalkan og i Ukraine har vi også brugt kræfter på.

Endelig har vi i 2008 med oprettelsen af et nyt forum - NORDSUP – arbejdet med at styrke omfang og kvalitet af det nordiske forsvarssamarbejde generelt.

I kan læse mere om initiativerne i det følgende.

Søren Gade
Forsvarsminister

Dansk formandsskab i 2008

Danmark har i 2008 varetaget formandskabet for det nordiske forsvarssamarbejde. Der har i 2008 især været fokus på:

- **Støtte til kapacitetsopbygning af den Østafrikanske sikkerhedsarkitektur.**
- **Støtte til forsvarsreformer på Vestbalkan og i Ukraine.**
- **Videreudvikling af det nordiske forsvarssamarbejde.**
- **Ambitionen om opstilling af et fælles nordisk bidrag til en FN-ledet mission i Afrika efter 2009.**

De fire områder blev drøftet på et nordisk forsvarsministermøde på Bornholm den 11. november 2008, hvor ministrene undertegnede en ny samarbejdsaftale om et styrket nordisk forsvarssamarbejde.

Kapacitetsopbygning i Østafrika

Danmark har siden 2004 ydet støtte til opbygningen af den afrikanske sikkerhedsarkitektur under Udenrigsministeriets Afrikaprogram for Fred. Regeringens Afrikastrategi - "Afrika på Vej" fra 2007 lægger op til en markant styrkelse af det danske udviklingssamarbejde med Afrika, og i takt med det vil også forsvarets engagement i Afrika blive styrket. Indsatsen har fundet sted i et samarbejde mellem Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet, der har stillet militære instruktører og rådgivere til rådighed. Danmark har bl.a. støttet institutionsopbygningen samt arbejdet med at etablere den afrikanske udrykningsstyrke. Geografisk omfatter støtten fra Afrika-programmet for Fred foruden den Østafrikanske region tillige regionerne i Vest- og Sydafrika.

Det blev med virkning fra august i år besluttet, at udstationere en forsvarsattaché i Addis Abeba i Etiopien samt en militærrådgiver ved Koordinationsmekanismen til den Østafrikanske Reaktionsbrigade (EASBRICOM) i Nairobi i Kenya. De danske officerer skal blandt andet støtte kapacitetsopbygningen af den Østafrikanske Reaktionsbrigade (EASBRIG), men vil også komme til at spille en vigtig rolle i forbindelse med implementeringen af den kommende nordiske støttevirksomhed.

På det nordiske forsvarsministtermøde i november 2008 blev landene enige om at iværksætte et nordisk forsvarssamarbejde vedrørende kapacitetsopbygning i Østafrika.

Beslutningen om at støtte afrikanerne hænger sammen med afrikanernes ønske om at blive bedre i stand til selv at håndtere konflikter. Et af de meget vigtige elementer i denne sammenhæng er arbejdet med at opbygge de afrikanske reaktionsbrigader og andre krisestyringskomponenter.

De nordiske lande har besluttet at se nærmere på muligheden af støtte på følgende områder:

- **støtte til kapacitetsopbygning af den østafrikanske reaktionsbrigade (EASBRIG)**
- **maritim kapacitetsopbygning, blandt andet med henblik på at kunne håndtere pirateri.**
- **samt gennemførelse af kurser i fredsstøttende operationer.**

Samarbejdet vil i 2009 blive indledt med gennemførelse af 3 workshops/seminarer i Østafrika med henblik på udarbejdelse af konkrete handleplaner og projektskrivelser, der er udarbejdet i overensstemmelse med afrikanernes egne ønsker og prioriteter.

Med henblik på håndtering og koordinering af den nordiske støttevirksomhed arbejdes der i øjeblikket på at oprette en nordisk støtte- og koordineringsstab, der skal udstationeres i Østafrika med deltagelse af nordiske officerer.

Vestbalkan og Ukraine

Det nordiske forsvarssamarbejde på Vestbalkan og i Ukraine har til formål at støtte landene i at gennemføre nødvendige forsvarsreformer med henblik på opfyldelse af deres NATO- og EU-aspirationer og styrke den regionale integration.

Samarbejdet har i 2008 været ledet af Danmark og gennemføres i samarbejde med de baltiske stater Estland, Letland og Litauen i det såkaldte Nordisk-baltiske Initiativ. Arbejdet har til formål at gennemføre såkaldte sikkerhedssektorreformer. Det betyder gennemførelse af aktiviteter med henblik på at støtte og styrke sikkerhedsapparaterne (militære styrker, politi og tilsvarende) i de enkelte lande med nødvendige reformer. Og at styringen af sikkerhedsapparatet sker i overensstemmelse med demokratiske principper.

I 2008 er samarbejdet blandt andet blevet udmøntet i form af støtte til reformer af forsvarsministerierne i Montenegro og Kosovo (NATO's rådgivningsteam). Der finder ligeledes en række initiativer sted vedr. resocialisering og omskoling til nye erhverv af tidligere militært personel i blandt andet Serbien og Makedonien. I Kosovo støtter det Nordisk Baltiske Initiativ opbygningen af Kosovos sikkerhedsstyrker samt et våbendestruktionsprogram i rammen af FN's Udviklingsprogram.

På forsvarsministermødet i november 2008 drøftede man blandt andet mulighederne for at udvide NBI-

aktiviteterne i Ukraine. Der lægges op til styrket samarbejde på følgende områder:

- **styrket miljøsamarbejde,**
- **støtte til destruktion af små og lette våben,**
- **støtte til gennemførelse af sprogundervisning i engelsk,**
- **fortsættelse af sekunderingen af en nordisk officer på det Multinationale Center for Stabsofficerer i Ukraine,**
- **afholdelse af et seminar om NATO og Euroatlantiske sikkerhedsforhold på et ukrainsk universitet eller forskningsinstitut,**
- **støtte til øget vidensopbygning om NATO-forhold,**
- **støtte til gennemførelse af et program for resocialisering og omskoling af tidligere soldater,**
- **besøg til nordiske eller baltiske lande af ukrainske journalister,**
- **besøg til nordiske eller baltiske lande af den ukrainske forsvarskomité,**
- **besøg til nordiske eller baltiske lande af ukrainske eksperter i parlamentariske relationer.**

Nyt forum

En ny aftale om et styrket nordisk samarbejde (Nordic Supportive Defence Structures – NORDSUP) blev underskrevet på forsvarsministermødet. NORDSUP giver i princippet de nordiske lande mulighed for at samarbejde på alle forsvarsrelaterede områder.

Det vil nu være op til de enkelte lande selv at vælge de områder, som man ønsker at samarbejde inden for.

Fra dansk ser man specielt muligheder for indgåelse af samarbejde inden for blandt andet havovervågning, specialistuddannelse, transportfly og logistisk kapacitet, øvelsessamarbejde og øvelsesområder samt sanitets-tjeneste. Det nordiske forsvarssamarbejde har hidtil været forankret i to fora - NORDCAPS¹ og NORDAC².

Fælles nordisk FN-bidrag

De nordiske besluttede, at det ikke i 2008 var muligt at opstille et meningsfuldt bidrag til en FN-ledet mission i Afrika. Det skyldtes primært omfanget af landenes nuværende internationale engagement i blandt andet Afghanistan, Kosovo m. m. De nordiske lande er dog enige om, at fortsætte arbejdet med at opfylde denne ambition.

NORDCAPS

NORDCAPS er det officielle forum for nordisk samarbejde vedrørende uddannelse af soldater til fredsstøttende operationer (PSO).

NORDCAPS' Planlægningselement er beliggende i Kungängen nær Stockholm. Uddannelsen består af kurser og anden træning i fredsstøttende operationer.

Samarbejdet har eksisteret gennem mange år, og de enkelte nordiske lande har specialiseret sig tematisk.

- **Danmark er ansvarlig for uddannelse angående militærpoliti og civilt-militært (CIMIC) samarbejde.**
- **Norge er ansvarlig for logistik- og transportkurser.**
- **Sverige håndterer uddannelse af stabsofficerer.**
- **Finland står for FN-observatøruddannelsen.**

¹ NORDCAPS:
Nordic Coordinated Arrangement for Military Peace Support.

² NORDAC:
Nordic Armaments Cooperation

Efter invitation har andre landes soldater også mulighed for at deltage på kurser i NORDCAPS.

NORDAC

NORDAC blev oprettet i 1994 med henblik på at opnå rationaliseringsgevinster i forbindelse med køb og udvikling af for-svarsmateriel.

Andre fokusområder

Under det danske formandskab har der også været drøftet en række andre vigtige emner. Det drejer sig for eksempel om de nordiske landes involvering i internationale operationer i blandt andet Afghanistan og Kosovo, folkeretslige forhold i relation til pirateri og håndtering af tilbageholdte samt de aktuelle udfordringer, som landene står overfor i Nordatlanten – blandt andet som følge af klimaforandringerne.

Nyt formandskab i 2009

Formandskabet for det nordiske forsvarssamarbejde overtages af Finland i 2009. Finland har oplyst, at der under dets formandskab blandt andet vil blive fokuseret på følgende områder:

- **Støtte til kapacitetsopbygning i Østafrika.**
- **Implementering af konkrete samarbejdsprojekter samt yderligere operationalisering af det styrkede samarbejde i NORDSUP.**

For yderligere information kontakt venligst Forsvarsministeriets pressevagt på telefon: 23 23 65 00.